

Ons engagement voor en met vluchtelingen

Een getuigenis Lieve Neukermans en Marcel De Prins uit Herent

voor Oud-VKSJ en KSM, Lubbeek, 21 10 2017

1. Wat doen we?

1.1. In ons gezin.

We verhuren de bovenste verdieping van ons huis. Er wonen 2 jonge mannen: Syrische Koerden. In afspraak met het OCMW van Herent verhuurden we ook al kamers in ons vorig huis. Het is begonnen met een Congolese familie.

Rojhat (35j) is al meerdere jaren in België maar is nog steeds onzeker of hij gaat mogen blijven. Hij werkte in de grafische sector en werkt nu halftijds als poetsman in de school. Hij is muzikant/percussionist in de groep 'Nieuw Leven', Nogin.

Orhan is 20. Hij heeft het statuut van "subsidaire bescherming". Hij is voor 1 jaar gerust. Hij is veel in het gezin van zijn tante. Hij was gedurende een maand in Hamburg (D) want zijn moeder woont dààr. Hij heeft ook familie in Zweden.

Met stukjes en brokjes komen we iets te weten over henzelf, hun familie, hun vluchtverhaal. We eten niet samen. Zij komen soms uitleg vragen over een of ander document. Rojhat zorgt voor onze planten als we langer van huis zijn. Af en toe vragen wij ze mee voor een of andere activiteit in de gemeente.

1.2. We doen mee met bestaande initiatieven

- Vluchtelingenhuis Leuven/Wilsele. Voor uitgeprocedeerde asielzoekers, mensen zonder papieren.

Jaarlijks wordt er *hutsepot* verkocht. Daar maak ik reclame voor en help ik mee groenten schoonmaken (in de keuken van het H.- Hartinstituut in Heverlee). Op de Opendeurdag doen we mee. We ondersteunen financieel; Marcel is lid van de Algemene vergadering en werkte mee in de Visiegroep 'Recht op migratie'.

- In Herent is er een Lokaal Opvang Initiatief dat een 20 tal mensen huisvest en begeleidt, naast de zorg voor erkende vluchtelingen die vb. een woonst moeten vinden.
- De Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking Herent (GROSH) heeft een werkgroep vluchtelingen die daar nauw mee samenwerkt. Er is een campagne 'Gastvrij Herent' om mensen financieel te steunen die tijdelijk geen inkomen hebben.
- De werkgroep vluchtelingen Herent stimuleert het gemeentebestuur om een actievere rol te spelen (vb. ivm de woningnood voor kwetsbare mensen).
- Oproepen verspreiden voor zoeken naar woning, binnenkort een krantje in samenwerking met ORBIT VZW.
- Solidariteitsacties voor Syrië en informatie-avond over Syrië en Midden-Oosten
- Een subgroepje bereidt een initiatief voor in het Europees Parlement. Over het stoppen van de oorlog in Syrië, over de heropbouw van het land en de veilige terugkeer van vluchtelingen. Een Syriër en een Syrische Koerd brengen hier hun visie op de zaak binnen.

- *Nederlands oefenen*: voor mensen die op de wachtlijst staan voor les in Open School (af en toe doe ik mee om via een liedje hun woordenschat te verrijken)/ met Zeinab – tante van Orhan- ging ik soms wandelend uitspraak oefenen / binnenkort opnieuw Café Combine.
- Het strijdkoor Kontrarie gaf een benefietconcert voor Syrië en voor het vluchtelingenhuis. Het koor was ook op de vredeswake in Langemark rond het thema vluchtelingen in november vorig jaar.
- Wij hebben inwoners en organisaties van Herent uitgenodigd om de Verklaring van Langemark te ondertekenen (zie bijlage). Deze verklaring is een oproep naar politici, NGO's, media, verenigingen en individuen om werk te maken van een *cultuur van ontmoeting* als gelijkwaardige mensen en van een *draagvlak voor dialoog en diversiteit*; om migranten en vluchtelingen met concrete daden van solidariteit te verwelkomen en om te *werken aan een gastvrije en vredevolle samenleving*. Dertig Herentse organisaties schaalden zich achter deze verklaring.
- Vanuit de Grosh is er een Open brief aan Theo Francken gestuurd (zie bijlage). We hebben een aantal dingen gevraagd:
 - * dat hij in zijn beleid en taalgebruik het plaatselijk werken aan een gastvrije samenleving zou ondersteunen in plaats van het moeilijker te maken.
 - * dat hij inspanningen zou doen voor een grotere gastvrijheid,
 - * dat zijn beleid meer transparant zou zijn,
 - * dat hij meer empathie zou tonen voor mensen in nood,
 - * en dat hij het samenleven in respect voor anderen zou bemoedigen in plaats van de angst aan te wakkeren met ongenueanceerde uitspraken, die ook het draagvlak voor integratie verkleinen.
- Marcel heeft een Syrische man, in zijn land professor Franse Literatuur, geholpen met de vertaling van zijn verhaal over de vlucht van zijn familie.
- Marcel heeft ook enkele avonden in KWB-groepen het gesprek begeleid 'KWB onbegrensd'

Met KWB meedoen met de Tocht van Hoop 'in het spoor van een asielzoeker'.

- We proberen onszelf te informeren via *Vluchtelingenwerk Vlaanderen*. Nu via de campagne van 11.11.11 en het materiaal van ORBIT-Amos (vroeger Kerkwerk Multicultureel Samenleven)
- Acties. De staatssecretaris voor Asiel en Migratie kwam in Leuven spreken voor de studenten. Verschillende organisaties riepen op voor een mars voor solidariteit en mensenrechten. Omdat Hart boven Hard en Oxfam Wereldwinkel mee deden, was dat voor mij een voldoende reden om erbij te zijn. Voor Marcel was de motivatie de uitleg in de oproep. Theo Franken stelt de Conventie van Genève en de mensenrechten in vraag. Door de vreemdelingenwet (ze kunnen uitgewezen worden op basis van vermoedens van criminaliteit) worden mensen opgedeeld in rechthebbenden en rechtelozen. Elke kritiek vanuit het middenveld wordt weggehoond. De mars wou een teken geven dat er ook een solidaire tegenstroom is.
- Marcel is lid van de werkgroep Israël-Palestina en de AV van Pax Christi Vlaanderen en Broederlijk Delen. Het thema vluchten komt ook daar op tafel.

- De werkgroep liturgie in de Don Boscoparochie in Kessel-Lo verzorgde een viering rond het thema Vluchtelingen. Een voorged van niet-begeleide minderjarigen bracht een getuigenis.

Wat we niet doen. We moeten en willen ons ook beperken tot wat wij (met ons gezin) aankunnen. We deden niet mee met hongerstakingen met vluchtelingen. We zijn niet naar Calais of het Maximiliaanpark in Brussel gaan helpen. Rietje D'hondt – ook uit de VKSJ-stal – deed en doet dat wel.

Mensen zonder papieren huisvesten... Gerda (VKSJ Londerzeel) doet dat wel. We bezoeken geen mensen in gesloten asielcentra. De vrijwilligers die aansluiten bij Jesuïet Refugee Service doen dat wel.

(We hoorden dat Julia Moons meedeed met de Refugee Walk – dat hebben wij ook laten passeren)

Marcel wil eens vakantie in Griekenland combineren met werk in een vluchtelingenkamp; ik zie dat niet zitten.

We vragen ons af of we niet moeten in gang schieten om – met anderen – een huis te kopen om te verhuren aan vluchtelingen. Of een actie opzetten zoals in Brugge 'Huizen van vrede'.

2. Waarom doen wij het?

Wij kunnen er ons gemakkelijk van af maken en zeggen: "Omdat het nodig is en omdat wij het (tot nog toe) kunnen." Maar we willen onze motivatie toch wat expliciteren.

Zoals Jeanne Devos haar inzet mede verklaart vanuit haar **familiale achtergrond** is dat ook voor ons zo. Uit tijdsgebrek ga ik daar nu niet op in. Ons ma heeft Miel, onze linkerbuur, toen hij weduwnaar werd, een hele tijd warm middageten gebracht.

Wij hebben – ondanks onze ouders het niet breed hadden - het geluk gehad in Leuven te kunnen studeren. Wij waren allebei geëngageerd in Universitaire Parochie (en Lieve combineerde dat met haar inzet in de dioceesploeg van VKSJ en de Chiro van Liedekerke). Voor onze geloofsvorming hebben wij veel te danken aan Seppe Yperman. In onze trouwmis kozen wij het evangelie van het laatste oordeel (Mt 25, 30-46): "... Ik was vreemdeling en gij hebt Mij opgenomen ...Al wat Gij gedaan hebt voor een der geringsten van Mijn broeders hebt gij voor Mij gedaan." In onze boekenkast is er een heel rek gevuld met boeken van Dorothee Sölle en van Huub Oosterhuis. En ook van bevrijdingstheologie hebben wij wel wat gelezen. Lieve werkt al veel jaren mee in het bijbelcollectief van CvS aan de jaarlijkse bijbelweken en bijbeldagen. 'Hoe maken wij de voorkeur voor de armen en kwetsbaren in ons leven waar?' dat is een vraag die wij ons wel regelmatig gesteld hebben.

Ik (Marcel) heb gewerkt in Wereldsolidariteit en daar hebben wij een campagne gevoerd over migratie in 2000-2001. Toen kwamen er in de nasleep van de Balkanoorlog meer dan 40.000 asielzoekers naar België. Onze slogan was: 'Recht op migratie. Stop het onrecht, niet de mensen'. We zijn ook altijd plaatselijk geëngageerd geweest in Wereldsolidariteit, 11.11.11, en ten dele ook in Broederlijk Delen. Dat verklaart ook mede onze nieuwsgierigheid en betrokkenheid bij andere culturen en vluchtelingen.

De inspiratie en de inzichten die we meekregen leiden niet rechtlijnig, dwangmatig tot het engagement dat we opnemen. Dat blijft een beslissing, een keuze.

Een keuze waarin we wel versterkt werden en worden **door positieve ervaringen**. Ervaringen van verbreding van kennis over situaties in de wereld en van verrijking door kennismaking met andere culturen. Emmanuel bijvoorbeeld. Hij was uit Rwanda gevlucht voor de genocide en heeft 4 jaar in onze woongemeenschap in 'foreke' gewoond. Toen hij er onder door zat, zocht hij een psycholoog op. Maar die had nog nooit gehoord over Tutsi's en Hutu's.

Emmanuel voelde zich dan ook niet begrepen. Wij zijn geen therapeuten, maar bij ons kon hij zijn verhaal wel af en toe kwijt. En we hebben nog steeds contact met zijn gezin en familie.

Voor **Rojhat, een Syrische Koerd** die nu **bij ons een kamer huurt**, maken wij eigenlijk te weinig tijd om eens met hem samen thee te drinken. Maar hij komt ons regelmatig uitleg vragen over papieren die hij niet verstaat. Van hem en zijn vrienden hebben wij al veel geleerd over de Koerdische kwestie.

Farouk, die een boek geschreven heeft over zijn ervaringen van zijn gezin als vluchteling, heb ik geholpen om een Nederlandse vertaling te maken. Hij heeft me niet alleen zijn tekst gedicteerd in het Frans, maar ook veel verduidelijkt over het regime, de oppositie en de verschillende actoren in dit vreselijke conflict en gruwelijke oorlog. Ik heb ook de Arabische gastvrijheid bij hem ondervonden, maar ook de argwaan gevoeld die gecreëerd is tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Ik heb ook gezien dat het huis van het OCMW waarin zij tot nog toe wonen eigenlijk een schamele woning is.

Zo zouden we kunnen vertellen over de familie Kapinga uit Congo, Samy uit Irak, het gezin van Ahmed en Fariba, Mohamad, Masjid en Nima, Shervin, allen uit Iran, het gezin van Dol en Sunita en hun beide kinderen uit Nepal, ... **Vluchtelingen hebben voor ons een gezicht gekregen.**

Op al die jaren hebben we twee keer een **negatieve ervaring** gehad. Een jonge man uit Afghanistan hebben we uit het huis moeten zetten, omdat er gestolen werd door zijn vrienden; het vertrouwen was weg en onze Johan, een zoon met zekere beperkingen, voelde zich niet meer veilig in huis. En de relatie met Ahmed uit Pakistan verliep niet vlot. Hij verstond niet dat Lieve in het huishouden de zaken regelde. "Who is the boss?" vroeg hij mij schamper en hij liet zich niet gezeggen door Lieve. Maar ook die 2 mensen bleven dankbaar voor de tijd dat ze bij ons woonden, en wij blijven begaan met hen. Zij werden uitgewezen als 'economische vluchtelingen' terug naar hun land: Afghanistan en Pakistan en we vragen ons af hoe het met hen gaat. Leven ze nog?

Het is toch vooral de **confrontatie met de realiteit** van de vluchtelingen en het tekortschietend beleid die ons doet zeggen: "Het is nodig en wij doen het, zo lang wij kunnen". Ik mag van Lieve niet te veel cijfers geven maar toch enkele. Verder verwijst ik naar het steengoede dossier van de 11.11.11 campagne van dit jaar. We bezorgen u ook het brochuurtje: *De echte feiten en cijfers*.

- Er zijn 65 miljoen vluchtelingen in de wereld zijn, waarvan er 86 % opgevangen wordt in de buurlanden, meestal ontwikkelingslanden. 6 à 8 % komt naar Europa. Eind 2015 waren er in Europa op 500 miljoen inwoners iets meer dan 1 miljoen vluchtelingen, of 0,2%.

- In België waren er in 2015 35.476 asielaanvragen (dossiers over 44.760 personen). In 2016 is dat gezakt tot 18.710 dossiers. Het merendeel uit Irak, Syrië, Afghanistan. Ondertussen ook uit Eritrea. Landen in conflict. Bijna 60 % daarvan krijgt bescherming in België.

- De EU keurde in oktober 2015 een spreidingsplan goed: op twee jaar zouden 160.000 vluchtelingen die aankwamen in Griekenland, Italië, Spanje, gespreid of '**gerelocerd**' worden over de andere landen van de EU. België zou er daarvan 3.812 op nemen. Na twee jaar waren er van de 160.000 30.346 gespreid. Ook België kwam zijn belofte niet na: 1026 in plaats van 3812. Tienduizenden vluchtelingen blijven vastzitten in Griekse en Italiaanse vluchtelingenkamp in mensonwaardige omstandigheden.

- Naast de relocatie is er de **hervestiging (resettlement)** samenhangend met de **EU-Turkije deal** van maart 2016. Die deal is door de ngo's onwettelijk, inhumaan en inefficiënt genoemd. In ruil voor het stoppen van de vluchtelingenstroom uit Turkije naar Europa en voor het terugsturen van vluchtelingen, 'illegaal' aangekomen uit Turkije in Griekenland, terug

naar Turkije, zou Europa Syrische vluchtelingen in kwetsbare situaties uit kampen in Turkije hervestigen in de EU. Van de ongeveer 72.000 beloofde waren er eind april 2017 4.195 hervestigd in Europese lidstaten. Ook hier kwam België zijn belofte niet na: 752 in plaats van 1100 in 2015 en 2016 samen. Volgens Oxfam zou een fair share voor België niet 1100 maar 4771 zijn. Voor 2017 beloofde Theo Francken nog eens 1.050 Syrische vluchtelingen te hervestigen: 600 uit Turkije, 150 uit Jordanië en 300 uit Libanon. We zullen zien wat er van komt.

De EU besteedt in zijn migratiebeleid meer dan de helft van het budget, daarvoor bestemd, aan grenscontroles, meer dus dan aan asiel- en integratie. 'De EU zet meer in op het beschermen van grenzen dan van mensen' is misschien sterk uitgedrukt. Maar met Didier Vanderslycke van ORBIT, vroeger Kerkwerk Multicultureel Samenleven, zeg ik: "Er is geen vluchtelingencrisis; er is een crisis van de solidariteit." En met de burgemeester van Palermo, waar dagelijks bootvluchtelingen toekomen: "De geschiedenis zal ons veroordelen. Wie nu jong is, zal zich schamen voor de vragen van zijn kleinkinderen."

Die cijfers over België en de EU zijn voor ons geen ver van mijn bed show.

In Herent worden wij nu geconfronteerd met een groot verloop van vluchtelingen in het LOI. Asielzoekers die erkend zijn moeten uit het LOI en moeten binnen de 2 maand, max 4 maand, een woning zoeken op de woningmarkt. Haast geen vinden een woning in Herent door de hoge prijzen en de weigering door huiseigenaars van OCMW-klienten; velen vertrekken naar steden: Leuven, Antwerpen, Brussel, en andere gemeenten. Daar moeten ze opnieuw beginnen met een school te vinden voor hun kinderen, zich te integreren en een netwerk op te bouwen. Er moeten op dit ogenblik 11 wooneenheden gevonden worden voor vluchtelingen, naast 7 woningen voor andere dakloze mensen.

Vandaag is er een studiedag van ORBIT over de wooncrisis voor erkende vluchtelingen en de gemeenteraadsverkiezingen. ORBIT doet een oproep naar Vlaamse en lokale beleidsmakers om structurele oplossingen te zoeken voor het reeds lang aanslepende woningtekort in Vlaanderen. Maar ORBIT doet ook een oproep aan burgers om met lokale burgerinitiatieven te zoeken naar woningen. Je kan ze vinden op www.woninggezocht.be

En daar proberen wij dus een bescheiden bijdrage in te leveren.

Tussendoor: een gedicht van Charles Ducal:

Gestoord in hun rust

Hoe konden zij dit begrijpen?

Aan land gegaan toen zij huizen zagen
en afleidden dat daar mensen woonden
aan wie men een brood kon vragen,
water, een bed, een bussel stro desnoods,

die wilden luisteren naar hun verhalen
met geduldige oren en een warm oog.

Maar welke god had deze wezens geschapen
die van hun angst de bewijzen vroegen,
hun wanhoop afwezen op grond van artikel zoveel?
Die hun boot weer de storm in joegen?

Hoe konden zij weten dat dit het deel
van de wereld was dat zich zat had gegeten
aan de tafels die zij waren ontvlucht?
Hoe konden zij hopen het brood te zien breken?

De huizen stonden verzadigd,
met volle vuilnisvaten, gestoord in hun rust.
En eisten dankbaarheid voor elke kruimel
van hun beschaving,
zich van geen schuld bewust.

3. Wat kan elk van ons doen?

- Met respect spreken over mensen met een andere cultuur
- Zelf leren burgers te worden van een multiculturele/interculturele samenleving
- Doen wat Wannes Van de Velde zingt: 'ermee gaan klappen, ge vindt wel een taal'
- Meedoen met wat bestaat.

Bijv.: de campagne van 11.11.11 #allemaal mensen is een geschikte manier: wij vragen een rechtvaardig migratiebeleid dat de grondoorzaken van migratie aanpakt, maar ook veilige en legale migratieroutes aanbiedt. Een beleid dat niet vervalt in een wij-zij-verhaal, een beleid dat verbindt. Je kan de PIN dragen "allemaal mensen, onderweg naar beter" en het filmpje van Nic Balthazar 'Wij zijn mensen':
<https://www.youtube.com/watch?v=d1kuix2gh0E&feature=youtu.be> verder verspreiden.

- Organisaties, initiatieven financieel steunen.
- Petities ondertekenen
- Stemgedrag

En dan ook nog:

Samen koken, musiceren (CD Violet), wandelen, werken

Leren fietsen, huiswerk begeleiden, mee naar ziekenhuis gaan, naar het rij-examen.

Een boek lezen, een toneelstuk zien, een film, een concert...Het museum Red Star Line bezoeken,

Wij willen afsluiten met het lied: 'Lieve hemel'

Van melodie een oud Marialied. De woorden zijn van Jan Van Opbergen. Het is de uitdrukking van een utopie: Muren worden weggehaald, elke vreemde wordt een vriend. Alles is van iedereen.

Lieve hemel

Lieve hemel ooit van aarde,
aarde is al wat wij zijn.
En de mensen mogen leven
tot ze mens en naaste zijn,
tot ze ooit in vrede zijn,
tot ze eens weldenkend zijn.
Lieve hemel ooit van aarde,
God zal mens geworden zijn.

Lieve hemel ooit van aarde,
elke vreemde wordt een vriend
en de rijkdom zal verkeren:
alles is van iedereen.
Muren worden neergehaald,
grenzen worden weggevaagd.
Lieve hemel ooit van aarde,
God zal mens geworden zijn.

Lieve hemel ooit van aarde,
nu of nooit begint het hier:
wie zijn brood breekt voor een ander,
wie niet omziet, wie niet haat,
die maakt God en hemel waar,
die speelt hier de hemel klaar.
Lieve hemel ooit van aarde,
God zal mens geworden zijn.

T.: Jan van Opbergen

M.: Oud Marialied

Nog enkele extra bijlagen die we willen bekend maken:

De Verklaring van Langemark

Honderd jaar geleden joeg de Eerste Wereldoorlog 10 miljoen mensen op de vlucht.

Vandaag zijn wereldwijd meer dan 60 miljoen mensen op de vlucht: deels voor oorlog, maar ook door klimaatverandering, gebrek aan sociale bescherming, medische verzorging, onderwijs – kortom door gebrek aan toekomst.

Vanuit Langemark, waar vanaf de lente van 1915 de totale bevolking op de vlucht was, lanceert Wakker voor Vrede deze dringende oproep – de Verklaring van Langemark.

Wij verdragen niet langer dat te veel politici in België en Europa het egoïsme en de angst aanwakkeren, door muren op te trekken rond onze welvaart en de vreemde nieuwkomer niet op de eerste plaats als medemens in de ogen te kijken. Wij dagen alle beleidsmakers uit om moediger te zijn en hun medeburgers te betrekken in daden van gastvrijheid, integratie en solidariteit. Wij vragen meer inspanningen om de oorzaken van gedwongen migratie in de landen van herkomst weg te werken.

Wij zijn ten diepste verontwaardigd over het gemak waarmee Europa zijn waarden verloochent. Wij achten het immoreel dat bakens van beschaving zoals de conventie van Genève in vraag gesteld worden. Wij vinden het beschamend dat Europa zijn verantwoordelijkheid afwentelt op landen die nochtans minder draagkracht hebben. Wij roepen op tot een brede Europese beweging van groepen en mensen die Europa in woord en daad vrijwaren als een gastvrij, solidair en moreel hoogstaand continent.

Wij nemen het niet dat gezagsdragers de sfeer van angst en onveiligheid als gevolg van terreuraanslagen misbruiken, om vluchtelingen en migranten te stigmatiseren en zo hun eigen verantwoordelijkheid te ontlopen.

Wij roepen alle krachten in onze samenleving op om werk te maken van een cultuur van ontmoeting, omdat wij geloven dat elke waarachtige ontmoeting met een nieuwkomer de samenleving verrijkt en versterkt.

Wij moedigen media, journalisten, opiniemakers, ngo's, opvoeders, leerkrachten, kunstenaars, verenigingen... aan om nog meer inspanningen te leveren om mensen te verbinden. Wij pleiten ervoor de vele positieve verhalen de aandacht te geven die ze verdienen, zonder daarbij blind te zijn voor de problemen, die dienen benoemd en aangepakt te worden.

Wij engageren ons om in een vluchteling of migrant allereerst een (mede)mens te zien en te beseffen dat we allen gelijkwaardig zijn, hoezeer we ook van elkaar verschillen. Wij willen mee bouwen aan een breed draagvlak voor dialoog, ontmoeting en diversiteit. Wij nodigen al onze medeburgers uit om vluchtelingen en migranten te verwelkomen met concrete daden van solidariteit. Samen met alle nieuwkomers willen wij werk maken van een vreedevolle samenleving – in ons dorp, onze stad, ons land, Europa, de wereld.

Langemark, 6 november 2016

Onze brief vanuit GROS Herent aan Theo Francken, Staatssecretaris voor Asiel en Migratie

Herent, 20 maart 2017

Geachte heer Staatssecretaris,

Herent voert al vele jaren een gastvrij beleid voor nieuwe inwoners. Daarbij gaat er speciale aandacht naar het onthaal en de begeleiding van asielzoekers en vluchtelingen. Als werkgroep vluchtelingen van de Gemeentelijke Raad Ontwikkelings- samenwerking Herent zetten wij ons hier graag mee voor in. Daarom werken wij als vrijwilligersgroep actief samen met het Lokaal Opvanginitiatief van het Sociaal Huis.

Verschillende groepen van vrijwilligers

- organiseren informatie-initiatieven om de bevolking te sensibiliseren
- zetten solidariteitsacties op om steun te geven aan humanitaire acties
- staan asielzoekers en vluchtelingen bij als peter/meter of buddy om hen te helpen op administratief, sociaal en praktisch vlak
- geven pre-school Nederlands
- zoeken mee naar woningen voor erkende vluchtelingen
- stimuleren de plaatselijke sociale, culturele en sportieve organisaties om 'vreemdelingen' de kans te geven zich te integreren in onze gemeenschap

- geven adviezen en ontwikkelen concrete vormen van samenwerking met het bestuur van onze gemeente en van het OCMW om gastvrijheid daadwerkelijk te realiseren.

Wij stellen vast dat u een daadkrachtig beleid voert. Wij appreciëren dat u binnen de EU de lidstaten aanspoort om solidair de inspanningen te verdelen.

Wij krijgen echter meer en meer de indruk dat u in uw maatregelen het asielbeleid steeds restrictiever opvat en in woordgebruik asielzoekers en vluchtelingen vaak een negatieve stempel geeft.

Wij beseffen als plaatselijk netwerk van verenigingen en organisaties dat wij niet veel invloed hebben op hogere beleidsniveaus. Daarom willen wij ons inschakelen in grotere verbanden, en ondersteunen wij de reactie van de Migratiecoalitie (op 01 02 2016) op uw beleidsnota, sluiten wij ons aan bij de brief van de woordvoester van Vluchtelingenwerk Vlaanderen (25-01-2017) en het standpunt van 11.11.11 (7 maart 2017) over veilige toegang.

Wij hebben inwoners en organisaties van Herent uitgenodigd om de Verklaring van Langemark te ondertekenen (verklaring gelanceerd op 6/11/2016 op de Vredeswake van Langemark¹). In deze verklaring wordt opgeroepen om werk te maken van een cultuur van ontmoeting als gelijkwaardige mensen en van een draagvlak voor dialoog en diversiteit, om migranten en vluchtelingen met concrete daden van solidariteit te verwelkomen en om te werken aan een gastvrije en vredevolle samenleving. 25 Herentse organisaties schaarden zich achter deze verklaring.

Toch willen wij ons ook rechtstreeks tot u als Staatssecretaris, bevoegd voor asiel en migratie, richten om onze bekommernissen vanuit het plaatselijke werken aan een gastvrije samenleving over te maken. Wij verwachten van u een ondersteunend humaan beleid, en dat missen we soms.

Wij willen in het bijzonder uw aandacht vragen 1° voor een grotere gastvrijheid, 2° voor respect voor de wettelijkheid en voor transparantie van het beleid en 3° voor maatschappelijke beeldvorming over en empathie voor mensen op de vlucht. Dat zal het leren samenleven in respect met anderen zeer bevorderen. Wij spreken u daarop aan als democraat, vader en pedagoog.

1. In twitterberichten, openbare uitspraken en in toespraken, onder meer op de nieuwjaarsreceptie van NV-A in onze gemeente op 20 januari, verklaarde u dat de asielcrisis onder controle is. Het probleem is niet langer de toestroom, maar de terugkeer. 'Hoe krijgen wij ze weg?' U meet het succes van uw asielbeleid af aan de daling van het aantal asielzoekers en erkende vluchtelingen in ons land, en aan de stijging van het aantal vrijwillige en gedwongen terugkeerders, terwijl nog vele duizenden vluchtelingen in mensonwaardige omstandigheden vastzitten in kampen in Italië en Griekenland en in de buurlanden van landen in oorlog. Moeten wij ons dan geen zorgen maken om de mensen die we niet zien, maar die toch in nood zijn en hulp nodig hebben?

U zet stevig in op terugkeer, zelfs van families met kinderen die al lang hier verblijven, en verhoogt daarom het aantal gesloten centra. Beloftes inzake hervestiging worden maar traag en gedeeltelijk gerealiseerd. Relocatie wordt amper uitgevoerd en wordt opnieuw ingeperkt. In Europa worden grenzen opgetrokken en muren gebouwd om de eigen welvaart af te schermen. Met de EU-deal met Turkije als model worden landen in Afrika en het Midden-Oosten onder druk gezet om grenzen te sluiten en migratie tegen te gaan, soms zelfs met geld bedoeld voor ontwikkelingssamenwerking. Grote humanitaire

¹ <http://vredeswakeslangemark.be/verklaring-van-langemark/>

organisaties en mensenrechtenorganisaties hebben deze deal al beoordeeld als illegaal, inhumaan en niet effectief.

Ons land en Europa pakken regelmatig uit met respect voor Westerse humane waarden als democratie en mensenrechten. België en andere Europese landen zullen maar echt respect voor humane waarden tonen als zij in de feiten bijdragen aan een solidaire en democratische samenleving. België is in staat tot eerlijkere en ambitieuzere inspanningen en tot **grotere gastvrijheid** voor mensen op de vlucht en in nood. Behoort deze waarde ook niet tot het erfgoed en identiteit van de *Vlaamse democraten*?

Wij lezen in commentaren van uw administratie dat u wel degelijk mensen in nood probeert te helpen, maar waarom bent u daar niet openlijk trots op? "Yesss, weer mensenlevens gered!" Een groot aantal inwoners van ons land wil meewerken aan een vreedzame en gastvrije samenleving. Maar we missen uw appreciatie voor het werk van vrijwilligers en een warme oproep om deze samenwerking te realiseren.

Ook wij vinden als ontwikkelingsorganisatie dat de wortels van oorlog, armoede, onrecht en discriminatie aangepakt moeten worden in de landen zelf. Maar dat vereist coherenter ontwikkelingsamenwerking en gaat zeker niet samen met afwijking of vermindering van de financiële middelen ervoor. Smokkelroutes en mensenhandel tegengaan met in hoofdzaak militaire bescherming van grenzen, biedt geen echte oplossing. Een geloofwaardig en legaal toegangs- en asielbeleid voor mensen die bescherming nodig hebben, een duidelijk en ruimer beleid rond humanitaire visa, meer legale toegangskanalen voor arbeidsmigratie zijn voor ons noodzakelijke prioriteiten in het beleid van Europa en van ons land.

2. In de media zijn er elke dag wel berichten en commentaren over de asielprocedures en over de opvangregels. Wij ondervinden dat ook professionelen, maatschappelijk werkers, advocaten en administratieve krachten hierdoor overdonderd worden. Men weet soms niet meer welke beleidsregel nog geldig is en welke alweer gewijzigd werd.

U gaat er prat op dat u de randen van de **wettelijkheid** opzoekt om zo weinig mogelijk mensen toe te laten.

Als plaatselijke vrijwilligers is het voor ons zeer moeilijk om het beleid van ons land en van de EU te volgen. Er is een duidelijk tekort aan **transparantie**. Ingrijpende maatregelen zoals het tijdelijk maken van de vluchtelingenstatus en de subsidiaire bescherming, het invoeren van de preregistratie, de verstrenging van de vreemdelingenwetgeving en de specifieke maatregelen voor terugwijzing zijn zeer snel doorgevoerd, zonder veel publiek debat.

Gebrek aan openheid en informatie ondervinden wij ook in concrete dossiers, wanneer wij bijvoorbeeld gezinnen willen ondersteunen om zich te herenigen. Het is voor de betrokkenen een martelgang vol angst, verdriet en onzekerheid. Wij hopen dat u als *vader* met **empathie** het persoonlijke leed blijft zien achter anonieme statistieken van instroom en uitstroom.

3. U bent negatief naar media die kritisch berichten. Zij zouden eenzijdig informeren en "activisten" geworden zijn. Nochtans staat en valt de democratie met een diverse en vrije pers die het beleid niet naar de mond praat. Gelukkig heeft activisme voor ons allerminst een negatieve bijklank. Onze gewezen burgemeester, Willy Kuijpers, was een activist die zich voor de vrijheid van meningsuiting liet vastketenen aan de hekkens van het Kremlin. En hoeveel activisme is er in ons land niet nodig geweest om te komen tot gelijkwaardigheid voor alle inwoners, onafhankelijk van de taalgroep, de beroepsgroep of de religie waartoe ze behoren?

U valt beroepsgroepen aan zoals rechters en advocaten die het opnemen voor de verdediging van mensenrechten. Soms noemt u asielzoekers en vluchtelingen in één adem met criminelen en terroristen. Bij de sluiting van opvangcentra worden asielzoekers soms verplaatst naar andere steden of naar het andere taalgebied en moeten inburgering en taalverwerving helemaal opnieuw begonnen worden.

Wij begrijpen dat u zich als minister bij beperkende maatregelen gesteund voelt door een deel van de bevolking in ons land. Mensen zijn bang voor een massale toestroom, terwijl het in de feiten slechts om een fractie van de vluchtelingen gaat in Europa. Wij betreuren dat ongenueanceerde uitspraken die angst juist aanwakkeren en dat daardoor de mogelijkheden voor acceptatie en integratie verminderen.

Als gewezen *jeugdleider* en als *pedagoog* kunt u mensen aanspreken op hun mogelijkheden voor groei en verandering. U kunt angst voor het vreemde en gevoelens van onzekerheid helpen verwerken en kanaliseren naar openheid en solidariteit, in plaats van ze aan te wakkeren. U kunt het **leren samenleven in respect met anderen** uit verschillende culturen faciliteren en bemoedigen. Dat kunt u doen door de bevolking duidelijk te maken dat Europa en ons land niet 'overspoeld' worden met vluchtelingen maar dat het merendeel van de vluchtelingen in het Zuiden blijft. U kunt meer waardering tonen voor personen, groepen en organisaties die zich daadwerkelijk inzetten voor asielzoekers en vluchtelingen en die hen beschouwen als hun medeburgers en die soms moeten oproeien tegen verouderde wereldbeelden. Criminaliteit en terrorisme moeten inderdaad bestreden worden, maar u kunt genuanceerder spreken over mensen op de vlucht.

Een gastvrije samenleving mogelijk maken vergt ook meer investeringen in preventieve en vroege traumaverwerking, taalonderricht en inburgering, sociale huisvesting, en toeleiding naar tewerkstelling. Dat zijn niet uw bevoegdheden, maar als regeringslid kunt u daarbij een stimulerende rol spelen.

Met het federale beleid kunt u het plaatselijk werken aan een gastvrije samenleving ondersteunen, maar het ook moeizamer maken.

Wij hopen dat u kiest voor de positieve ondersteuning, en dat u dat toont in beleid en taalgebruik.

Met vriendelijke groet,

namens de Werkgroep Vluchtelingen Herent van de GROSHerent

An Crivits, Leni Creuwels, Lut Deschamps, Margriet Van Gilse, Yvette Van Malleghem, Jan Engelen, Koen Neyens, Marcel De Prins, Tuur Van Empten, Walter Vandenbempt